

ОКРЕМІ КРОКИ ПОДАЛЬШОГО РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

Сучасний етап національного державотворчого процесу надзвичайно актуалізує прискорення темпів здійснення адміністративної реформи в Україні, однією з важливих складових якої, безсумнівно, є реформа інституту державної служби з метою наближення її параметрів до кращих європейських стандартів. Державній службі, яка забезпечує втілення в життя політичних рішень державної влади, якісний рівень реалізації конституційних гарантій прав, свобод та інтересів громадян шляхом стабільного і безперервного надання їм різноманітних публічних послуг, належить особлива роль у побудові в Україні сучасної правової держави європейського типу, утвердженні демократичної моделі публічного управління. Від належного професіоналізму, сумлінного ставлення держслужбовців до виконання своїх посадових обов'язків, глибокого розуміння ними сучасних соціально-політичних перемін у нашій державі та ідеологічної суті засадничих перетворень у нашому суспільстві багато в чому залежить успіх перманентних реформаторських процесів у нашій країні. Адже одним із основних суб'єктів формування державної політики у різних сферах і галузях державного будівництва та подальшої її реалізації в практичній діяльності різних державних органів є державні службовці.

У 2015 році в Україні з урахуванням передового досвіду зарубіжних країн, передусім європейських стандартів у державно-службових відносинах, був прийнятий новий закон «Про державну службу» [1]. Цей закон на принципово нових реформаційних засадах визначив поняття, принципи, правові та організаційні засади здійснення державної служби, поглибив і удосконалив поняття державної служби, розширивши її зміст, завдання і функції та доповнивши ознаками публічності і політичної неупередженості, передбачив повсюдне заміщення вакантних посад державної служби лише на конкурсних засадах, втілив в собі інші передові реформаційні новації.

Оновлена модель державної служби потенційно стала ефективним інструментарієм реального втілення в життя радикальних реформаційних змін на євроінтеграційному шляху нашої країни. Водночас реалізація перманентних динамічних перетворень в соціально-політичному житті нашого суспільства та певні недосконалості новоприйнятого закону обумовили необхідність подальшого удосконалення його окремих положень.

Так, Законом України від 09.11.2017 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби» голови місцевих держадміністрацій, їх перші заступники та заступники були позбавлені статусу держслужбовців, змінилися правила призначення та звільнення цих осіб тощо [2].

19 вересня 2019 р. Верховною Радою України прийнято закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади», який передбачає спрощення порядку прийняття на роботу і звільнення чиновників та запроваджує контрактну державну службу [3]. Цим законом, зокрема, вносяться зміни до законів «Про державну службу», «Про Кабінет міністрів України» та «Про центральні органи виконавчої влади».

Запропоновані зміни стосуються обмеження дії законодавства про працю на державну службу, спрощення порядку прийняття на державну службу та звільнення з неї, підвищення відповідальності державних службовців за досягнення результатів своєї діяльності, усунення зайвих проміжних органів оскарження при збереженні безумовного права на судове оскарження, запровадження можливості контрактної державної служби та усунення надмірного законодавчого регулювання державно-службових відносин з делегуванням відповідних повноважень уряду.

Закон визначає, що державні секретарі міністерств і Кабінету міністрів України, їх заступники призначаються на посаду урядом на п'ять років із правом повторного призначення. При цьому повторне призначення вже не передбачає обов'язкового подання Комісії з питань вищого корпусу державної служби. Відповідно до закону керівник центрального органу виконавчої влади призначається на посаду урядом на підставі пропозицій Комісії, яка за результатами конкурсу представлятиме від двох до п'яти кандидатур.

Закон також передбачає можливість укладення з держслужбовцями контракту на термін до трьох років та дистанційної роботи держслужбовців. Рішення про віднесення посади державної служби до посад, призначення на які здійснюється з укладенням контракту, приймає суб'єкт призначення.

Закон також передбачає звільнення посадової особи при виявленні у неї громадянства іноземної держави, а не лише у разі його набуття під час проходження державної служби, як це було раніше. Встановлюється, що у разі звільнення держслужбовців у період, коли вони перебувають на лікарняному або у відпустці, датою фактичного звільнення є день виходу з відпустки.

Верховна Рада 20.12.2019 р. прийняла Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» щодо визначення розмірів посадових окладів та інших складових оплати праці, грошового забезпечення працівників правоохоронних та інших органів державної

влади.

Такі окремі новели щодо реформаційних змін у чинному законодавстві, яке регулює державно-службові відносини. Хочеться сподіватися, що ці новели будуть сприяти підвищенню ефективності державної служби на шляху реформаційних змін нашої країни.

Література

1. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4. Ст. 43.

2. Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби: Закон України від 09 листопада 2017 р. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 45. Ст. 405.

3. Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади: Закон України від 19 вересня 2019 р. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 43. Ст. 250.

УДК 342.9(043.2)

Гончарук С.Т., к.ю.н., професор,
Волонець Д.Ф., аспірант,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РЕФОРМАЦІЙНІ НОВЕЛИ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Корупція сьогодні є однією з найгостріших, найактуальніших соціальних проблем сучасності для багатьох держав світу. За підрахунками ООН, через корупцію світова економіка втрачає понад \$ 2,5 трильйона щороку – це понад 5% глобального ВВП.

Особливо гострою і актуальною за останні десятиліття ця проблема стала для України. Вона перетворилася на одну з основних загроз національній безпеці, яка підриває демократичні інститути, моральні та етичні цінності, завдає шкоди сталому розвитку й принципу верховенства права, національній економіці та становленню громадянського суспільства. За рівнем корупції останні роки Україна стабільно займає лідируючі позиції. Так, вона зайняла 120 місце з 180 країн світу згідно індексу сприйняття корупції Transparency International - 2018. За оцінками фахівців, бюджет країни через корупцію щорічно не доотримує до 40-50 млрд. гривень [1].

В умовах прагнення України до вступу в Європейський Союз, демократичного шляху розвитку українського суспільства, соціально-економічних та політичних реформ, які наразі здійснюються в державі, пріоритетними напрямками вітчизняної антикорупційної політики повинні стати виявлення та усунення умов, що сприяють або можуть сприяти